

4. <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2023-5-117-24>
5. <https://dspace.oduvs.edu.ua/handle/123456789/5714>

УДК 658.421

ТИПИ ФІНАНСОВИХ СТРАТЕГІЙ, ЇХНЯ ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА

Олексій Мостовенко,

канд. екон. наук, доцент кафедри економічної
теорії, обліку та оподаткування

Київський національний університет будівництва і архітектури, м. Київ

У зв'язку з військовою агресією росії, сьогодні диктує українській економіці ситуацію до зменшення обсягів промислового виробництва, тому виникає потреба в оцінці та оптимізації всіх наявних ресурсів. Успіх розвитку компанії залежить не лише від ефективного управління, але й від правильного використання фінансових ресурсів для зміцнення її позицій на ринку та підвищення ринкової вартості. Важливу роль у стратегічному розвитку підприємства відіграє фінансова стратегія, яка визначає процес залучення та розподілу фінансових ресурсів. Вона дозволяє здійснювати як короткострокове, так і довгострокове управління фінансами підприємства, забезпечуючи досягнення поставлених цілей.

Фінансова стратегія є важливою складовою частиною загальної стратегії розвитку будь-якої організації або підприємства. Вона визначає, як будуть управлятися фінансові ресурси для досягнення довгострокових цілей. У процесі планування підприємства розглядають різні типи фінансових стратегій, кожен з яких має свої особливості та підходи до вирішення фінансових завдань.

Фінансова стратегія є частиною загальної стратегії організації і включає в себе планування, управління та моніторинг фінансових ресурсів для досягнення конкретних цілей. Вона охоплює ряд завдань, таких як забезпечення фінансування, управління капіталом, оптимізація витрат, максимізація прибутку, управління ризиками та забезпечення стабільності організації.

Фінансова стратегія повинна бути гнучкою, щоб організація могла адаптуватися до змін зовнішнього середовища, таких як коливання валютних курсів, зміни в податковій політиці, економічні цикли та інші фактори. Існує кілька основних типів фінансових стратегій, які організація може вибрати в залежності від своїх цілей, ринку та умов діяльності. Найбільш розповсюджені типи фінансових стратегій включають такі:

1. Стратегія максимізації прибутку. Один з найбільш традиційних підходів до фінансової стратегії. Ця стратегія орієнтована на отримання максимального прибутку від основної діяльності організації. У її рамках основна увага приділяється збільшенню доходів і зменшенню витрат.

Основні методи:

- підвищення ефективності виробництва;

- оптимізація цінової політики;
- зменшення виробничих витрат;
- розширення ринку збуту.

Переваги: легко вимірювана мета (прибуток); можливість швидкої адаптації до змін на ринку. Недоліки: може призвести до короткострокової орієнтації на прибуток, що в результаті може негативно вплинути на довгострокову стабільність.

2. Стратегія зростання – орієнтована на розширення діяльності підприємства, як в межах існуючих ринків, так і через освоєння нових.

Зростання може бути органічним (внутрішнім) або через злиття та поглинання.

Основні методи:

- вихід на нові ринки;
- інвестиції в нові продукти та послуги;
- пошук нових джерел доходу.

Переваги: забезпечення довгострокової конкурентоспроможності; можливість розширення ринкової частки.

Недоліки: високі початкові інвестиції;

збільшення ризиків через невизначеність нових ринків.

3. Стратегія стабільності – полягає в підтримці стабільної ситуації на підприємстві з фокусом на підтримання стабільних доходів і витрат без значних коливань. Це підходить для компаній, які не планують активно розвиватися або зростати.

Основні методи:

- підтримка існуючих ринків і клієнтів;
- підтримка стабільного фінансового стану;
- приділення уваги оптимізації витрат.

Переваги: знижена ймовірність фінансових ризиків; підтримка стабільної фінансової ситуації. Недоліки: відсутність гнучкості для адаптації до змін на ринку; можлива втрата конкурентних переваг через відсутність інновацій.

4. Стратегія скорочення (дефляційна стратегія) – передбачає зниження масштабів діяльності компанії. Вона застосовується в умовах економічної кризи або падіння попиту на продукцію чи послуги. Метою є скорочення витрат, зменшення витрат на виробництво і перехід до більш ефективних моделей роботи.

Основні методи:

- зниження витрат;
- оптимізація виробничих процесів;
- продаж або закриття нерентабельних підрозділів.

Переваги: забезпечує фінансову стабільність в кризових умовах; допомагає зберегти ліквідність компанії. Недоліки: може негативно вплинути на імідж компанії; проблеми з мотивацією персоналу через скорочення.

5. Стратегія диверсифікації – передбачає пошук нових напрямків діяльності, які можуть бути пов'язані або не пов'язані з основним видом

діяльності компанії. Це дозволяє знизити ризики, пов'язані з залежністю від одного ринку чи продукту.

Основні методи:

- розширення асортименту продукції;
- вихід на нові ринки;
- пошук нових джерел прибутку.

Переваги: зменшення ризиків завдяки розподілу ресурсів; можливість збільшити доходи за рахунок нових напрямків.

Недоліки: високі витрати на впровадження нових напрямків; може призвести до розпорошення ресурсів і втрати фокусу.

При виборі та реалізації фінансової стратегії важливо враховувати фінансову стійкість підприємства. Це визначає, наскільки підприємство здатне виконувати свої зобов'язання та пристосовуватись до змін зовнішнього середовища.

Основні критерії оцінки фінансової стійкості:

- рентабельність (прибуток на одиницю витрат);
- ліквідність (здатність своєчасно виконувати зобов'язання);
- платоспроможність (здатність забезпечити необхідні кошти для діяльності).

Вибір фінансової стратегії залежить від багатьох факторів, серед яких:

- мета підприємства (збільшення прибутку, забезпечення зростання, стабільність);
- економічні умови;
- ринкова ситуація;
- внутрішні ресурси та можливості.

Фінансова стратегія є основою для забезпечення ефективного управління підприємством. Вибір типу стратегії залежить від багатьох факторів, включаючи поточну ситуацію на ринку, потреби в інвестиціях та фінансову стійкість підприємства. Різні типи фінансових стратегій дозволяють підприємствам адаптуватися до змін у зовнішньому середовищі, ефективно управляти своїми ресурсами та забезпечувати довгострокову фінансову стабільність.

Фінансова стратегія є невід'ємною складовою частиною та надзвичайно важливим елементом у системі стратегічного управління підприємством. Вона дає змогу підприємству сформувати фінансові резерви, з її допомогою можна оцінити результати поточної роботи та розробити управлінські рішення щодо майбутніх напрямів діяльності.